

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

ΑΙ ΕΝ ΛΑΡΝΑΚΙ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ

ὑπὸ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ.

(Δικαστοῦ ἐν Κύπρῳ).

Πρὸ τινων ἐτῶν ἐν Λάρνακι ἐπὶ τινος ὑψώματος καλουμένου *Βαμβούλα* ἐνηργήθησαν ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, ἐπιστατοῦντος τοῦ κ. Σίγκλαιρ, λοχαγοῦ τοῦ Β. Μ. Ἐκ τῶν γενομένων τούτων ἀνασκαφῶν ἀνευρέθησαν, καθὰ παρ' ἀπάντων πιστεύεται, τὰ εἰρήπια τοῦ φρουρίου, ἢ τῆς ἀκροπόλεως τοῦ ἀρχαίου Κιτίου, ἐπιβλεπούσης τὸν ἀρχαῖον κλειστὸν λιμένα τὸν ὑπὸ τοῦ Στράβωνος μνημονεύμενον. Ἄπαντα τὰ χάρματα τὰ ἐπὶ τῶν τειχῶν καὶ περίε-της ἀκροπόλεως μετεφέρθησαν ἀλλοχοῦ καὶ ἐσχηματίσθη οὕτως ὠραία πλατεῖα, ἔμπροσθεν τῆς ὁποίας εἰσέτι κεῖνται τὰ εἰρήπια τειχῶν τινων.

Τὰ σωζόμενα εἰσέτι εἰρήπια τῶν ἀνασκαφῶν τούτων ἐπεσκέφθη καὶ αὐτὸς ἐσχάτως ἐν ὧρα σχολῆς, ἐν ἣ διατέλουν ἐν Λάρνακι καὶ ἐθεώρησα καλὸν ἵνα ἀποσπάσω τινὰ ἐκ τῆς ἀνεκδότου ἐκείνης μελέτης μου περὶ τῶν ἀνασκαφῶν ἐκείνων καὶ δημοσιεύσω αὐτὰ πρὸς διαφώτισιν τοῦ δημοσίου.

Εἰς γωνίαν τινὰ ἐξωτερικῶς ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ τείχους εἶδον Λάρνακα πλήρη χωμάτων καὶ εὔρομεν ἐντὸς αὐτῆς ἀγνύθας τινὰς ἐξ ἐγγυρίου ὀπτῆς πλίνθου. Εἰς τὴν νοτιο-ανατολικὴν γωνίαν ἐτέρου μέρους μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν χωμάτων εὔρομεν δύο δωμάτια παράλληλα ἀνευ ὀροφῆς, παραπλεύρως δὲ αὐτῶν ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ τείχους ἐκαθαρίσαμεν τὴν ὑπάρχουσαν διπλὴν σύριγγα καὶ κατήλθομεν εἰς αὐτὴν διὰ κλίμακος ἐχούσης βαθμίδας τινὰς ἐκ λίθων· ἐντὸς τῆς σύριγγος αὐτῆς εἶδομεν ἐτέρας οἰκοδομάς· ἢ σύριγγα αὕτη εἶχε διέυθυσιν ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς καὶ ἐκεῖσε εὔρεθησαν πολλὰ νομίσματα διαφόρου ἐποχῆς ὡς καὶ ἐν μολυβδόβουλλον βυζαντινὸν μετὰ τετραστίχου ἐπιγραφῆς δυσαναγνώστου· τινὰ τούτων ἐρχόμεθα ἐξηγήσαι: Νόμισμα τοῦ Γαίου (Καλιγύλα), αἰσάρος, μετ' Ἀθηναίων ἐνοπλον ἰσταμένην. Μολύβδιον σύμβολον, φέρον ἀφ' ἐνὸς μὲν μέρους μονογραμματικῶς τὴν λέξιν *Κίτιον*, ἀφ' ἐτέρου δὲ τὴν Ἀφροδίτην. Νόμισμα χαλκοῦν τοῦ Σεπτιμίου Σεουήρου, μετ' ΣΕΒ. ΑΔ-ΡΙΑΝΟ καὶ Τύχην ἰσταμένην. Νόμισμα φέρον ΚΟΙΝΟΝ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ καλῶς κατιωμένον. Νόμισμα τοῦ Ἰουλίου αἰσαρὸς μετὰ ῥωμαϊκῆς ἐπιγραφῆς καὶ τύπου ἀρότρου. Νόμισμα φέρον τὸν αἰστὸν καὶ ἐπὶ τῆς ἄνω γωνίας τὸν βλαστὸν ἐλαίας· ἕτερον νόμισμα ἀργυροῦν φέρον τὴν σφίγγα καὶ κρίνον. δύο ἕτερα νομίσματα φέροντα κεφαλὴν Ἀθηναῖς μετὰ περικεφαλαίας καὶ ἀστέρα.

Εἰς ἐτέραν γωνίαν ἐτέρου τείχους εὔρεθησαν διάφορα κεκεραμευμένα ἀγγεῖα, ὧν καὶ τινὰ τεθραυσμένα, εἰς σαρκοφάγος ἐξ ὀπτῆς γῆς ὀλοκλήρως κατεσκευασμένος καὶ διακεκοσμημένος ἔργοις προστύποις καὶ ἀνδριάσι τῶν τεθνεώτων κατακεκλιμένοι· δυστυχῶς οὗτος ἐθραύσθη ἀβελτηρία τῶν εργατῶν. Δύο ἀναθηματικαὶ ἐπιγραφαὶ ἐπὶ τεμαχίων ὀπτου

πλίνθου ἐρυθροῦ φοινικικοῦς γράμμασι, καὶ ἑτέρα ἐπιγραφὴ ἐπὶ μαρμάρου πτολεμαϊκῆς ἐποχῆς εἰς τιμὴν τῆς Βασιλίσσης Βερενίκης, συζύγου καὶ ἀδελφῆς τοῦ Εὐεργέτου. Ἡ εὔρεσις φοινικικῶν ἐπιγραφῶν ἐν τῇ θέσει αὐτῇ δηλοῖ ὅτι τὰ ἐπιτύμβια αὐτὰ μετεκομίσθησαν ἀπὸ τὴν Νεκρούπολιν πρὸς χρῆσιν τῶν ὄχυρώσεων, καὶ τοῦτο, ὡς εἰκάζεται, ἐγένετο μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν καὶ τὴν παντελῆ ἐκλείψιν τοῦ φοινικικοῦ στοιχείου ἐκ τῆς χώρας.

Ἡ ἀνέγερσις τῆς ἀκροπόλεως φαίνεται νὰ μὴ ἦναι ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων· περίε τῆς θέσεως αὐτῆς ἐξεχώσθησαν καὶ τὰ θεμέλια ναοῦ τινος Ἰσως χριστιανικοῦ καὶ, νομίζω, ἔτι ἢ εἰκασία μου αὕτη ἔχει ὑπόστασιν τινα, διότι εὔρεθησαν καὶ ἱερά τινὰ ἐκκλησιαστικὰ σκεύη, οἷον λυχνία, θυμιατήρια καὶ ἀστερίσκοι, ἀναγόμενα εἰς τὴν χριστιανικὴν παλαιότητα.

Ἐκ τῶν ἀναθηματικῶν φοινικικῶν τούτων ἐπιγραφῶν μεθερμηνεύσαντες μίαν, ἀναγράφωμεν αὐτὴν συμπληροῦντες τὸ κατὰ δύναμιν· ἢ ἐπιγραφὴ αὕτη ἐν πολλοῖς ἀπετρίβη ἔχουσα 17 σειράς. ὕψ. 0,148, 0,11.

- 1) Ἐν μηνὶ καὶ
- 2) ἐν νεομηνίᾳ τοῦ μηνὸς καὶ
- 3) τῆς νεομηνίας III . III
- 4) τοῖς οἰκοδόμοις, οἵτινες κατεσκεύασαν τὸ Ἱερὸν τῆς Ἀστάρτης
- 5) τοῖς θυρωροῖς καὶ ἀνθρώποις II τοῖς ἐπιθέσασιν τὰς στοάς XX
- 6) οἵτινες . . . (ἐπετέλεσαν) τὴν Ἱερὰν διακονίαν ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ
- 7) τοῖς θεράποσι II II
- 8) τοῖς Ἱερουργοῖς II
- 9) τοῖς ἀνθρώποις II, οἵτινες ἐν τῇ (Ἱερᾷ) διακονίᾳ
- 10) Μετὰ τῶν θυρωρῶν
- 11) θεραπόντων III III
- 12) τοῖς κουρεῦσι, τοῖς ἐργαζομένοις ὑπὲρ τῆς διακονίας II
- 13) τοῖς τέκτοσι, οἵτινες ἐποιήσαντο τὸ Ἱερὸν τῆς Μικῆλης)
- 14) ὁ Ἀβδίσμουος, Ἄρχων ἔγραψεν ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ
- 15) (τοῖς δερματίνοις ἀνδρείοις) καὶ παρασίτοις
- 16) οἵτινες ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ
- 17)

Τοιαύτη μὲν ἢ ἀνωτέρω φοινικικὴ ἐπιγραφὴ, ἢν τινὰ πρῶτοι ἡμεῖς δημοσιεύοντες ἐλληνιστὶ ὑποβάλλομεν αὐτὴν ὑπὸ τὴν σοφὴν κρίσιν τῶν ἀρχαιολόγων.

ΟΙ ΔΥΟ ΦΙΛΟΙ.

(συνέχεια).

— Ὅχι, δὲν μοῦ τὰ εἶπαν αὐτά, ἀπεκρίθη. Ἐδῶ εἰς τὴν ἐξοχὴν δὲν ἔχω κανένα διδάσκαλον. Εἰς τὴν Μόσχαν ὅμως ἔχω ἕνα σωρὸν.

— Καὶ μένετε πολὺν καιρὸν εἰς τὴν ἐξοχὴν;

— Δύο μῆνας, ὄχι περισσότερον. Ἡ μάμμη λέγει ὅτι εἰς τὴν ἐξοχὴν γίνομαι κακομαθημένο παιδί. Ἐχω ὅμως εἰδῶ μίαν γκουβερνάνταν.

— Μιὰ γαλλίδα κεράτσα;